EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 12.4.2019
COM(2019) 179 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Fritagelser indrømmet af medlemsstaterne i medfør at forordning (EU) nr. 181/2011 om buspassagerers rettigheder og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Fritagelser indrømmet af medlemsstaterne i medfør at forordning (EU) nr. 181/2011 om buspassagerers rettigheder og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004

1. INDLEDNING

1.1 Baggrund

Forordning (EU) nr. 181/2011[1] ("forordningen") indeholder en række rettigheder for passagerer, som rejser med bus i EU. Den trådte i kraft den 1. marts 2013.

Kommissionen forelægger denne rapport i henhold til forordningens artikel 2, stk. 6, og artikel 18, stk. 2, i medfør af hvilke den skal aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om fritagelser, der er indrømmet i henhold til artikel 2, stk. 4 og 5, og artikel 18, stk. 1.

1.2 Forordningens anvendelsesområde

Generelt finder forordningen anvendelse på "rutekørsel" (personbefordring med bus efter faste tidsintervaller og på fastsatte ruter, hvor på- og afstigning sker ved forud fastsatte stoppesteder) for uspecificerede passagerkategorier, når passagerernes påstignings- eller udstigningssted er beliggende på en medlemsstats område[2].

1.3 Forordningens indhold

Passagerer, der rejser med enhver form for rutekørsel, uanset den planlagte rejseafstand, har følgende grundlæggende rettigheder:

1) ikkediskriminerende vilkår for transport (navnlig ikkediskriminerende takster)

2) adgang til transport for handicappede eller bevægelseshæmmede uden ekstra omkostninger (transportører kan kun afvise at transportere passagerer med handicap, hvis det er fysisk umuligt at befordre dem på grund af køretøjets konstruktion eller infrastrukturen af busstoppesteder eller terminaler, eller af hensyn til sundheds- og sikkerhedsmæssige krav)

3) minimumsregler om rejseoplysninger til alle passagerer før og under rejsen, herunder oplysninger om deres rettigheder

4) en procedure for behandling af klager, som transportører skal stille til rådighed for alle passagerer, og

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 181/2011 af 16. februar 2011 om buspassagerers rettigheder og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 1).

[2] Derudover finder et begrænset antal bestemmelser (de vigtigste vedrørende den erstatning og assistance, som transportører skal yde i tilfælde af død, tilskadekomst, bortkomst eller beskadigelse som følge af trafikulykker) også anvendelse på "lejlighedsvis kørsel", hvor gruppen af passagerer dannes på initiativ af kunden eller transportøren.

5) uafhængige nationale håndhævelsesorganer i hver medlemsstat med beføjelse til at håndhæve forordningen og eventuelt pålægge bøder[3].

Passagerer har desuden følgende rettigheder, når de rejser med rutekørsel, hvis den planlagte rejseafstand er 250 km eller mere:

6) udstedelse af billetter (elektroniske eller papirbilletter) eller andre dokumenter, der giver ret til befordring

7) erstatning og assistance i tilfælde af død, tilskadekomst, bortkomst eller beskadigelse af bagage som følge af en ulykke

8) ret til information i forbindelse med aflyste eller forsinkede afgange

9) ret til tilbagebetaling af den fulde billetpris eller omlægning af rejsen i tilfælde af aflysning eller lang forsinkelse ved afgang

10) ret til tilstrækkelig assistance i tilfælde af aflysninger og lange forsinkelser (finder kun anvendelse, såfremt rejsens planlagte varighed er længere end tre timer)

11) ret til erstatning svarende til 50 % af billetprisen ved aflysning eller lange forsinkelser, såfremt transportøren ikke tilbyder passageren valget mellem tilbagebetaling af den fulde billetpris eller omlægning af rejsen, og

12) specifik assistance uden ekstra omkostninger for handicappede eller bevægelseshæmmede, både ved busterminaler og om bord på bussen.

2. Fritagelser fra forordningens anvendelsesområde[4]

2.1 Fritagelse for indenlandsk rutekørsel fra forordningens anvendelsesområde i overensstemmelse med forordningens artikel 2, stk. 4

Medlemsstaterne kunne indtil den 28. februar 2017 på et gennemsigtigt og ikke-diskriminerende grundlag fritage udelukkende indenlandsk rutekørsel, hvis den planlagte afstand var lig med eller over 250 km, fra anvendelsen af ikkekernerettighederne. Denne fritagelse kunne forlænges én gang med en periode på højst fire år (der senest udløber den 28. februar 2021).

Da forordningen trådte i kraft i 2013 havde i alt 13 medlemsstater (Det Forenede Kongerige, Estland, Frankrig, Grækenland, Kroatien, Letland, Nederlandene, Portugal,

[3] Da forordningen herudover er anført i bilaget til forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse, kan de nationale myndigheder, der deltager i EU's samarbejde om forbrugerbeskyttelse, samarbejde med hinanden om at undersøge overtrædelser af EU-buspassagerers rettigheder og anvende samarbejdsforanstaltninger for at afskrække operatører fra at krænke disse.

[4] Kommissionen offentliggør en ajourført liste over de fritagelser, som medlemsstaterne har indrømmet, på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne på: https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/themes/passengers/road/doc/exemptions-from-bus-coach-passengers-rights-and-obligations.pdf

Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet[5] og Ungarn[6]) indrømmet fritagelser af denne type.

I 2017 besluttede i alt 8 medlemsstater (Det Forenede Kongerige, Estland, Kroatien, Letland, Portugal, Slovakiet, Slovenien og Ungarn) at forlænge disse fritagelser[7].

2.2 Fritagelse for rutekørsel, når en betydelig del af rutekørslen (herunder mindst ét planmæssigt stop) foretages uden for Den Europæiske Union i overensstemmelse forordningens artikel 2, stk. 5

Medlemsstaterne kunne også fritage bestemte rutekørsler fra anvendelsen af forordningen i sin helhed, hvis en betydelig del af sådanne rutekørsler (herunder mindst ét planmæssigt stop) finder sted uden for EU. Disse fritagelser, der skulle indrømmes på grundlag af gennemsigtigt og ikke-diskriminerende grundlag, udløb den 28. februar 2017, men de kunne forlænges én gang med en periode på højst fire år (der udløber senest den 28. februar 2021).

I 2013 indrømmede i alt 14 medlemsstater (Det Forenede Kongerige, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Italien, Kroatien, Letland, Nederlandene, Slovakiet, Slovenien, Tyskland, Ungarn og Østrig) fritagelser af denne type.

I 2017 besluttede i alt 9 medlemsstater (Det Forenede Kongerige, Estland, Grækenland, Finland, Kroatien, Letland, Slovakiet, Slovenien og Ungarn) at forlænge disse fritagelser[8].

2.3 Fritagelse for rutekørsel fra nogle eller alle bestemmelser vedrørende rettighederne for passagerer med handicap eller nedsat bevægelighed i overensstemmelse med forordningens artikel 18, stk. 1

Medlemsstaterne kan fritage deres indenlandske rutekørsler fra anvendelsen af alle eller nogle af bestemmelserne i forordningens kapitel III om rettigheder for passagerer med handicap eller nedsat bevægelighed, hvis de sikrer, at beskyttelsen af handicappede og bevægelseshæmmede i henhold til deres nationale regler er mindst den samme som i henhold til forordningen. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om disse indrømmede fritagelser. Kommissionen træffer passende foranstaltninger, hvis en sådan fritagelse ikke anses for at være i overensstemmelse med kravet om, at beskyttelsen af handicappede og bevægelseshæmmede i henhold til de nationale regler er mindst den samme som i henhold til forordningen.

Ingen af medlemsstaterne indrømmede fritagelser på grundlag af forordningens artikel 18, stk. 1.

[5] Tjekkiet indrømmede kun fritagelser fra forordningens artikel 8, 19 og 21.
[6] Den fritagelse, som Ungarn indrømmede, omfatter ikke forordningens artikel 7 og 16, stk. 1.
[7] Da udkastet til denne rapport blev færdiggjort den 20. december 2018, fandt fritagelsen stadig anvendelse i disse medlemsstater.
[8] Da udkastet til denne rapport blev færdiggjort den 20. december 2018, fandt fritagelsen stadig anvendelse i disse medlemsstater.

3. Høring af interessenter og nationale håndhævelsesorganer om fritagelserne

Kommissionen hørte i 2016 interessenterne om anvendelsen af forordning (EU) nr. 181/2011[9], før den forelagde sin rapport om anvendelsen af forordningen for Europa-Parlamentet og Rådet. Under denne høring kritiserede passagerorganisationerne[10] medlemsstaterne for at indrømme for mange fritagelser. De mente, at den omfattende brug af fritagelser fratager passagererne deres retssikkerhed muligheden for at udnytte deres rettigheder fuldt ud (navnlig fordi det er vanskeligt for passagererne at vide, hvilken medlemsstat der anvender hvilke fritagelser).

Kommissionen opfordrede derfor i rapporten de medlemsstater, der havde indrømmet fritagelser fra forordningen, til inden den 28. marts 2017 at undersøge, om det på grundlag af deres erfaringer var nødvendigt at fortsætte disse fritagelser.

Kommissionen iværksatte i september 2017 en rundspøge af de nationale håndhævelsesorganer, hvor de blev bedt om at redegøre for, hvorfor deres medlemsstat havde besluttet at indrømme disse fritagelser eller ej[11].

Medlemsstaterne forklarede deres beslutninger om at indrømme fritagelser som følger: Nederlandene, Tjekkiet og Ungarn fritog udelukkende indenlandsk rutekørsel for at give de nationale operatører mere tid til at forberede anvendelsen af forordningen og foretage de nødvendige investeringer (f. eks. adgang til busser og infrastruktur). Estland og Letland fritog disse rutekørsler, fordi anvendelsen af forordningen i sin helhed på indenlandske rutekørsler ville være en betydelig byrde for operatørerne, der i givet fald ville blive nødt til at indstille driften af visse rutekørsler. Kroatien indrømmede denne fritagelse på anmodning af de nationale busselskaber. Det Forenede Kongerige indrømmede denne fritagelse i overensstemmelse med regeringens overordnede politik om at gøre brug af alle undtagelser fra EU-lovgivningen, der vil mindske omkostningerne for virksomhederne.

Estland, Letland, Nederlandene og Tyskland forklarede, at de fritog rutekørsler, hvor en betydelig del af rutekørslen finder sted uden for Den Europæiske Union, for at genforhandle deres bilaterale aftaler om personbefordring med tredjelande og indføre lignende artikler om passagerrettigheder i disse aftaler.

4. Konklusion

Flere medlemsstater har indrømmet omfattende fritagelser i de første fire år efter forordningens ikrafttræden for at give busselskaberne mulighed for at forberede sig på dens anvendelse. Da de i 2017 skulle genoverveje, om de skulle fortsætte med at anvende fritagelserne, fandt nogle af disse medlemsstater, at busselskaberne var forberedt på at anvende forordningen i sin helhed, og at der ikke var behov for fortsat at indrømme fritagelserne. Der er dog stadig 10 medlemsstater, hvor én eller to af nævnte fritagelser finder anvendelse.

[9] COM(2016) 619 final.
[10] Det Europæiske Handicapforum (EDF) og European Passengers' Federation (EPF).
[11] http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupMeeting&meetingId=2166